

Jordegods i en Bygd, paa Grund af Giftermaal, Flytning o. s. v., bosætter sig i en anden Bygd, gør han ikke, hvad man i Almindelighed vilde gøre her, nemlig sælge sit Jordegods paa det Sted, hvor han tidligere boede, og søge at erhverve andet Jordegods paa sit nye Hjemsted. Nej, man bruger der en ganske anden Fremgangsmaade. Hvis der i denne Bygd er Jordegods, som ejes af en Mand, der bor i den Bygd, som den førstnævnte Mand har forladt, indføre de i Stedet for at mageskifte deres omtrent lige gode Jordegods det, som kaldes „løst Bytte“. Enhver beholder Ejendomsretten over sit Jordegods, og faar Brugsretten af den andens Jordegods med den fulde Ejeren tilkommende Benyttelsesret. Et saadant Forhold kan faa vedvare gennem Generationer. Forholdene stille sig stundom saaledes, at Brugsforholdet ordnes gennem flere Familier, saaledes at den, som bor i Bygden A. ejer Gods i Bygden B., som bruges af en sammesteds boende Mand, der ejer Jordegods i Bygden C., hvilket bruges af en Person, der har Gods i Bygden D., som der bruges af en Mand, hvis i Bygden A. liggende Jordegods bruges af den førstnævnte Mand. Saaledes sluttes altsaa Ringen stundom igennem flere Familier, og et saadant Forhold kan vedvare uforandret gennem Generationer. Naar saa en Mand vil sælge sit Jordegods, sælger han selvfølgelig det, som tilhører ham i den fremmede Bygd, men paa den Maade, at den, som køber det, overtager det Jordegods, hvoraf Sælgeren havde Brug, medens Brugsforholdet med Hensyn til det folgte, i den fremmede Bygd liggende Jordegods, bliver uforandret. I Tilfælde af Dødsfald og Skifte, enten offentligt eller privat, saa inddrages selvfølgelig under Skiftet det Jordegods, vedkommende er Ejer af, men der er ikke Tale om, at Skifteretten eller selve de selvstændige Arvinger indfinde sig paa det Sted, hvor Jordegods ligger; men det „skiftes“ ganske simpelt efter tænkte Dele — de Herrer maa erindre, at vi have med Jordsællestab at gøre — der stiftes saaledes, at en faar en Fjerdedel, en anden en Tredjedel, en tredje i tilsvarende Forhold, og denne Deling af Ejendomsretten realiseres ved en tilsvarende Deling af Brugsretten paa det Sted, hvor

denne Familie bor, medens Brugsforholdet med Hensyn til den Ejendom, der stiftedes, bliver uforandret. Forholdet bliver meget let, som man vil se, det, at den, der bruger Jordegods, ikke en Gang veed, hvilke Personer der eje Jordens en eller flere Dele, eller i hvilket Forhold de ere lodtagne. Den naturlige Konsekvens heraf er, at Brugeren egentlig faktisk er Ejer; han udøver Ejendomsraadigheden over det Jordegods, han har faaet ved det saakaldte løse Bytte. Det er heller ikke godt tænkeligt, at hans Interesser skulle kunne komme i Strid med den egentlige Ejers Interesser. Brede Medlemmer ville nu se, at det ganske naturlige fører til — jeg ser stadig bort fra Kongsfæste — at Ejeren af det paagældende Jordegods, da han personlig bor andet Steds, ikke bliver repræsenteret paa Grandestævnet, fordi Brugeren, som Lovforslaget nu foresligger, ikke kan stemme uden skriftlig Fuldmagt, og fordi det ofte vil være for besværligt at skaffe en saadan til Stede. Men det kan faa en ganske indgribende Betydning. Netop fordi man ikke forandrer Ejendomsforholdene paa samme Maade som her, kan det meget godt i Tidens Løb gaa saaledes, at Størstedelen af Jordegods, der hører til en eller anden Mark — forudsat at der ikke er en Kongsbønde tillige, thi de have gerne store Lodder — saa at det altsaa i Virkeligheden bliver et Mindretal, der kommer til at afgive Stemmen efter den her omhandlede Regel. Den Regel, som Lagtinget havde vedtaget, er derfor i og for sig naturlig og stemmende med Forholdene, medens det er fuldstændig Mangel paa Indsigt og Kendskab til Forholdene, der har gjort, at man i det andet Ting har indsat en Regel, der vel efter danske Forhold vilde være naturlig, men som er ubrugelig deroppe. Jeg håaber herfort at have givet en nogenlunde fylldig Forestilling om, hvorledes det hænger sammen dermed. — Saa er der et andet Undbringingsforslag til § 7. Denne Paragraph indeholder Regler for, hvorledes der skal tilvejebringes Flertal for en Beslutning med Hensyn til Jordsællestab. Her havde Lagtinget vedtaget og havde afdeles bestemt fastholdt, at dette maatte ske efter Andel i Jordegods, saaledes at det